

TIPY NA VÝLET

Stolové hory jsou chráněným územím s mnoha písčovitými útvary romantických tvarů i názvů. Bludné skály, polsky Bledne skały, leží na hranici nedaleko centra Kudowy Zdrój. Tvoří jakési minimuzeum viklanů, skalních věží či kamenných bloků připomínajících žaby, velbloudy, zvláště, pokud má návštěvník náležitou geologickou invenci. Úzká soutěska poutníka, s krosnou na zádech jen taktak pustí dál. Z hřebene je vidět českou část Broumovských stěn i na nejvyšší vrchol pohoří v Polsku Szczeliniec Wielki, Velkou Hejšovinu. Na kopec dovedou kamenné schody nejen k dalším skálám, ale i k restauraci. (Vstupné do obou míst po 5 zlotých).

Značená turistická značka z Barda dovede až do Złotého Stoku. V dávném zlatokopecném městečku je muzeum těžby zlata. Nedaleký hraniční přechod pro pěší vede do Bílé Vody. Cesta trvá 4 – 5 hodin chůze...

V Kladsku se setkáme se zajímavou turistickou stezkou vedoucí místy se sakrální architekturou, většinou ovlivněnou či spojenou s řádem cisterciáků. Mimo Barda, Vambeřic a Klodska lze navštívit Trzebnici – Lubiaż – Legnicę, Krzeszów, Kamieniec Zabkowicki, Henryków, Ziebiec, Paczkow, Nysa, Prudnik, Głogówek, Góra sv. Anny a další místa.

Uprostřed náměstí je pěkně dochovaný pranyř

→ 8. září. Podhůří Orlických, respektive Bystřických hor je z polské strany neméně malebné jako z druhé strany české. Na horských stránkách a lukách se popásávala stáda koz. Jejich mléko a syrovátka byly bohaté na různé minerály a sílice, což příznivě ovlivňovalo léčbu horních cest dýchacích či poúrazových stavů. Tvořilo základ léčení, které zavedl od roku 1800 Jerzy Mogalli. Věhlas místa i závažná léčba záhy získaly příznivce i dobrou pověst v širém okolí. A známí informovali mladého umělce. Klavírní virtuóz Chopin ovšem trpěl souchotinami. Na souchotiny Dušníky prospět nemohly. Dokonce naopak, spíše uškodit. Na to ovšem lékaři přišli až v druhé polovině 19. století.

V historické době byl život v lázních podstatně jiný než dnes. Dušníky patřily k nejpopulárnějším i nejznámějším lázním v Polsku. Hostů přijížděly mraky a ne každý měl to štěstí, že sehnal ubytování. Často se museli spokojit s přespáním v jednoduchých přístřešcích či tam, kde se dalo. Od prvního popíjení vody v šest ráno až do večera hrávala na promenádě hudba a korzovalo mnoho lidí. Večer byly obvyklé jiné šaty než dopoledne.

Přinášelo to zajímavé, z dnešního pohledu úsměvné situace. Například v roce 1876 bylo – a to policejně! – zakázáno dámám nosit v parku dlouhé módní sukně, protože vířily spousty prachu. Móda z Paříže byla na kordy s lázeňskou hygienou.

Koncert pro Libuši

Obavy o nemocné dýchací cesty hostů vedly také k zákazu používání uhlí; topilo se leda koksem, který nevyvolává takovou kouř. Odplivnout na cestě se nedoporučovalo vůbec, také na to pamatoval přísný postih hostů.

Šestnáctiletý chlapec se v takovém prostředí samozřejmě upřímně nudil. Byl tady s matkou a se sestrami. Během pobytu hrál jeden, podle posledních bádání možná dva koncerty.

FOTO: RICHARD GRÉGR

Šestnáctiletý Chopin v lázních hrál nejspíše dva koncerty v domě stojícím v pozadí.

Mohla za to údajně jistá Libuše, dcera českého soukenického mistra, který krátce předtím zemřel. Libuše nalévala návštěvníkům u pramene vodu a mladého Chopina upoutala smutným výrazem. Když se dozvěděl příčinu, uspořádal první koncert. Budova, kde Chopin koncertoval, se nachází uprostřed lázeňského parku. V nízkém stavení z let 1802 – 1805 se i dnes konají koncerty. Chopina připomínají dvě sochy, pramen a festival, který se na počátku srpna koná od konce druhé světové války.

Lázně leží nad městečkem podél potoka, obklopené lesy a vrchy. Po válce byly prameny svedeny do nové budovy. Uvádí se celkem pět pramenů: Pienawa Chopina, Jan Kazimierz, Jacek, Agata, Zimny Zdrój. První dva si lze načerpat v lázeňské budově v parku asi dva kilometry nad městečkem. Ze šesti kohoutků vytékají pramínky různé teploty. Zejména první dva léčí nemoci gastrologické i kardiologické. Vhodné jsou i pro léčbu ženských chorob, dýchacích cest, cukrovky, osteoporózy a dalších.

Další dva prameny najdeme podél cesty do města. Poslední, pátý, byste hledali marně, údajně už nefunguje.

Speciální metodou léčby je pobyt v solnojodidové jeskyni. Pacienti leží a vdechují upravený vzduch s mořskou solí. To působí blahodárně na horní cesty dýchací, chronické zápal plic, prospívá to i při potížích se štítnou žlázou.

V červnu 1997 postihla Dušníky pohroma. Údolím protéká Dušnická Bystřice. Ačkoliv svádí vody z nejvyšších vrcholů Orlických i Bystřických hor, není širší než horní tok Botiče a není ani dlouhá. Přesto dokázala zaplavit celý park. Živel zatopil i budovu, kde kdysi koncertoval Chopin. Park se za nemalých nákladů opravoval přes rok a některé opravy nejsou dokončené dodnes.

V parku v městečku na náměstí posedíte hned vedle pěkně dochovaného pranyře, dávného místa hanby, v domě v dolní části náměstí zas pobýval před dvěma stoletími polský král Jan Kazimierz. ●

RICHARD GRÉGR